

Toelichting beleidsregels gemeentelijke uitvaarten

1. De opdracht tot uitvaart wordt uiterlijk op de vierde werkdag na het overlijden gegeven.

Toelichting:

De uitvaart geschiedt op grond van artikel 16 Wet op de lijkbezorging uiterlijk op de zesde werkdag na het overlijden. De opdracht tot uitvaart wordt uiterlijk op de vierde werkdag na overlijden door de gemeente Oude IJsselstreek gegeven. Binnen deze vier werkdagen worden de beschreven werkzaamheden verricht.

2. De gemeente volgt in principe het uitgangspunt van de Wet op de lijkbezorging dat de gemeente waar de overledene zich op het moment van overlijden feitelijk bevindt verantwoordelijk is voor de uitvaart en ook de kosten draagt, maar hier kan in overleg met gemeenten onderling van worden afgeweken.

Toelichting:

De gemeente Oude IJsselstreek overlegt per situatie met de betreffende gemeente hoe en of er onderling van wordt afgeweken.

3. Als na melding van overlijden niet duidelijk is of en zo ja, wie opdracht geeft tot lijkbezorging, maakt de gemeente met de uitvaartverzorger de afspraak zorg te dragen voor het verplaatsen van de overledene en alleen de eerste verzorging te realiseren en nog niet de volledige uitvaart.

Toelichting:

Er is bijna altijd haast geboden bij het verplaatsen van het lichaam naar het uitvaartcentrum. Indien het een natuurlijke dood betreft en verdere autopsie niet noodzakelijk is, zal de uitvaartverzorger het lichaam van de sterflocatie naar opbaar locatie vervoeren en regelt de eerste verzorging in het uitvaartcentrum. Team Burgerzaken neemt hiervoor contact op met de uitvaartverzorger. In het geval Team Burgerzaken niet bereikbaar is, kan ook team Openbare Orde contact opnemen met de uitvaartverzorger.

4. Het onderzoek naar de eventuele nabestaanden strekt zich bij de gemeente niet verder uit dan tot en met de 2e graad van bloed- en aanverwantschap.

Toelichting:

Voor het onderzoek naar nabestaanden wordt bij de erfrechtelijke rangorde aangesloten (zie artikel 4:10-12 BW). Het onderzoek naar de nabestaanden strekt zich bij de gemeente Oude IJsselstreek niet verder uit dan tot en met de 2e graad van bloed- en aanverwantschap:

- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.
- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

5. De gemeente verricht geen bovenmatige inspanningen om nabestaanden op te sporen.

Toelichting:

Het onderzoek naar nabestaanden om de uitvaart te regelen kan tijdrovend zijn. De gemeente hoeft zich echter niet bovenmatig in te spannen om nabestaanden op te sporen. Bijvoorbeeld als nabestaanden in het buitenland wonen zonder adresregistratie of gedetineerd zijn. Gelet moet ook worden op de termijn waarbinnen de uitvaart moet plaatsvinden.

De inspanningen die worden geleverd voor het opsporen en benaderen van nabestaanden worden geregistreerd, zodat het mogelijk is achteraf verantwoording af te leggen aan bijvoorbeeld alsnog opduikende nabestaanden over de geleverde inspanningen.

6. De gemeente onderzoekt of er sprake is van een testament en raadpleegt het boedelregister.

Toelichting:

De gemeente Oude IJsselstreek onderzoekt via het CTR of er sprake is van een testament. Indien mogelijk wordt er door de gemeente contact opgenomen met de betreffende notaris. Daarnaast raadpleegt de gemeente het boedelregister. Hieruit kunnen mogelijk nog onbekende erfgenamen of andere belangrijke informatie rondom de nalatenschap van de overledene komen.

7. Indien er nabestaanden tot en met de 2e graad van bloed- en aanverwantschap bekend zijn dan verzoekt de gemeente de nabestaanden de uitvaart te verzorgen.

Toelichting:

Als na onderzoek blijkt dat er wel nabestaanden zijn, wordt er door de gemeente Oude IJsselstreek contact opgenomen met de nabestaanden. Hoewel de nabestaanden niet verplicht zijn om de uitvaart te regelen, is het uitgangspunt van de Wet op de lijkbezorging wel dat de uitvaart een particuliere verantwoordelijkheid is. Nabestaanden kunnen daarop worden gewezen en worden verzocht hun verantwoordelijkheid te nemen.

8. In afwijking van beleidsregel 7 benadert de gemeente geen nabestaanden, die gedetineerd zijn of in het buitenland wonen.

Toelichting:

Soms is het niet realistisch nabestaanden te vragen de uitvaart op zich te nemen. Nabestaanden kunnen gedetineerd zijn of in het buitenland woonachtig zijn. De gemeente Oude IJsselstreek benadert in dergelijke gevallen deze nabestaanden niet en zal zelf opdracht tot uitvaart geven.

9. De gemeente kan onderhands aanbesteden bij de keuze van een uitvaartondernemer.

Toelichting:

De gemeente Oude IJsselstreek zal een plaatselijke uitvaartondernemer inschakelen.

10. De gemeente geeft de uitvaartverzorgers opdracht de uitvaart op zich te nemen en te onderzoeken of er sprake is van een (uitvaart)verzekering en deze gelden, indien van toepassing, te innen en te verrekenen met de uitvaartfactuur.

Toelichting:

Het is mogelijk dat uit de administratie van de overledene blijkt dat deze een uitvaartverzekering heeft afgesloten. Is dit het geval, dan vraagt de gemeente de uitvaartverzorgers deze gelden, indien van toepassing, te innen en te verrekenen met de uitvaartfactuur.

Mocht de overledene een naturaverzekering hebben dan zal op basis hiervan de uitvaart worden uitgevoerd.

Indien een dergelijke verzekering ontoereikend is ten opzichte van een gemeentelijke uitvaart of de uitvaarkosten niet geheel dekt, dan kan de gemeente de extra kosten of de restschuld verhalen op hetzij de nalatenschap hetzij de nabestaanden van de overledene.

11. De gemeente kiest in beginsel voor cremieren, tenzij de identiteit van de overledene niet bekend is, er sprake is van een misdrijf of er zwaarwegende redenen zijn die zich tegen crematie verzetten (zoals geloofsovertuiging of de uitdrukkelijk, schriftelijk vastgelegde wens van de overledene voor begraven bekend is).

Toelichting:

De burgemeester is verantwoordelijk voor de lijkbezorging en dient de wens van de overledene te respecteren voor wat betreft de wijze waarop dit plaatsvindt. Indien er geen concrete aanwijzingen zijn over de wens van de overledene, dan wordt gekozen voor cremieren. Begraven kan slechts als de overledene dit uitdrukkelijk had vastgelegd.

12. De gemeente hanteert het uitgangspunt van de Wet op de lijkbezorging inzake een sobere maar respectvolle lijkbezorging.

Toelichting:

Het uitgangspunt van de Wet op de lijkbezorging is een uitvaart op basis van de minst kostbare, maar respectvolle wijze.

13. De gemeente overweegt per situatie of er een huisbezoek zal plaatsvinden als er geen opdracht voor de uitvaart is gegeven door nabestaanden.

Toelichting:

Indien het onderzoek geen of niet voldoende aanknopingspunten biedt, kan de gemeente besluiten de woning van de overledene te doorzoeken. Er dient echter altijd eerst een belangenafweging plaats te vinden tussen enerzijds de openbare orde en de verantwoordelijkheid voor een correcte lijkbezorging en het respect voor en de wensen van de overledene.

14. De woonruimte van de overledene wordt betreden door twee daartoe gemachtigde ambtenaren van de gemeente, een en ander in overleg met de eventuele verhuurder.

Toelichting:

Het huisbezoek wordt door één medewerker van team Handhaving en één medewerker van team Burgerzaken gepleegd. De ambtenaren van de gemeente Oude IJsselstreek, die dergelijke huisbezoeken afleggen, worden hiertoe gemachtigd door de burgemeester. Tijdens het huisbezoek wordt zorgvuldig te werk gegaan en van het huisbezoek wordt een verslag gemaakt

15. De gemeente overweegt per situatie of beheersmaatregelen met betrekking tot het veiligstellen van bezittingen worden genomen.

Toelichting:

De gemeente kan er voor kiezen om beheersmaatregelen te nemen met betrekking tot het veiligstellen van bezittingen. Bezittingen kunnen worden meegenomen en tijdelijk worden opgeslagen. Het nemen van beheersmaatregelen kan worden gedaan met het oog op het verhalen van de kosten van de uitvaart. Indien er beheersmaatregelen zijn genomen door de gemeente, kan de gemeente de kosten die gemaakt zijn voor het veiligstellen van de bezittingen ook verhalen op de nalatenschap.

16. De gemeente kan de kosten, die gemaakt moeten worden om de bezittingen veilig te stellen, verhalen op de nalatenschap.

Toelichting:

De gemeente kan naast de kosten voor de uitvaart, de kosten die gemaakt zijn voor het veiligstellen van de bezittingen verhalen op de bij de overledene aangetroffen goederen of gelden of op de nalatenschap. De beheerskosten zullen niet worden verhaald op de nabestaanden.

17. De gemeente kan een notaris inschakelen, indien het vermogen van de overledene voldoende blijkt te zijn en de afwikkeling van de nalatenschap nader onderzocht vergt.

Toelichting:

In de regel wordt een notaris ingeschakeld als de bezittingen van de overledene naar verwachting een waarde hebben van meer dan € 5.000,00. De gemeente kan een notaris inschakelen die wordt belast met de afwikkeling van de nalatenschap.

18. De gemeente kan gebruik maken van de bevoegdheid om de kosten van de uitvaart te verhalen.

Toelichting:

De gemeente kan gebruik maken van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 22 van de Wet op de lijkbezorging. Alle kosten, die redelijkerwijs moeten worden gemaakt om een sobere uitvaart, rekening houdend met de (vermoedelijke) wens van de overledene, te realiseren, komen voor verhaal in aanmerking.

19. De gemeente verhaalt de kosten van de uitvaart op de nalatenschap indien de gelden en de bezittingen, die bij de overledene zijn aangetroffen, een onvoldoende waarde vertegenwoordigen.

Toelichting:

Als bij de overledene aangetroffen geld en goederen ontoereikend zijn om in de kosten van de uitvaart te voorzien, dan verhaalt de gemeente Oude IJsselstreek in eerste instantie de kosten op de nalatenschap.

20. Als er sprake is van een onbeheerde nalatenschap, dan gaat de gemeente Oude IJsselstreek zelf over tot invordering en verhaal van kosten van lijkbezorging.

Toelichting:

Juridisch gezien mag de gemeente de kosten van lijkbezorging niet zelf invorderen of verhalen op de nalatenschap door bezittingen van de overledene te gelde te maken (verkoop bezittingen). De gemeente is immers niet benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap en een executoriale titel ontbreekt. Toch is de praktijk dat veel gemeenten daar wel toe over gaan vanuit het perspectief dat de nalatenschap vaak onbeheerd zal blijven, dat het te gelde maken van bezittingen een effectieve manier van kostenverrekening is en dat het risico van een dergelijke handelwijze beperkt is.

Indien de gemeente Oude IJsselstreek bezittingen meeneemt, worden deze bezittingen opgeslagen voor een redelijke termijn van 13 weken. Daarnaast wordt er een bericht gepubliceerd over de opgeslagen bezittingen en kunnen rechthebbenden zich binnen 13 weken melden bij de gemeente. Na het verstrijken van deze termijn zal de gemeente overgebleven, waardevolle bezittingen zelf ten gelde maken.

21. De gemeente kan de kosten van de uitvaart op bloed- en aanverwanten verhalen.

Toelichting:

Als er na verhaal op de nalatenschap nog kosten van de uitvaart voor rekening van de gemeente Oude IJsselstreek blijven, kunnen deze kosten worden verhaald op de bloed- en aanverwanten die verplicht zouden zijn geweest tot onderhoud van de overledene (zie artikelen 1:392, 1:394-396 BW):

- De ouders;
- De kinderen;
- Behuwdkinderen, schoonouders en stiefouders

Per situatie zal de gemeente Oude IJsselstreek beoordelen of gebruik zal maken van de bevoegdheid om de kosten van de uitvaart te verhalen op bloed- en aanverwanten.

De verhaal paragraaf 6.5 in de Participatiewet is van overeenkomstige toepassing.

22. De gemeente ziet af van verhaal op bloed- en aanverwanten indien verhaal een ernstige inbreuk op de levenssfeer teweegbrengt.

Toelichting:

De gemeente Oude IJsselstreek kan onder bijzondere omstandigheden besluiten om niet tot verhaal over te gaan. Artikel 22 van de Wet op de lijkbezorging is immers een bevoegdheid waar de gemeente gebruik van kan maken. Per situatie zal de gemeente Oude IJsselstreek beoordelen of gebruik zal maken van de bevoegdheid om de kosten van de uitvaart te verhalen op bloed- en aanverwanten.

23. De gemeente Oude IJsselstreek maakt geen gebruik van de bevoegdheid om te verhalen op schoonouders, stiefouders of behuwd kinderen.

Toelichting:

De gemeente Oude IJsselstreek volgt hierbij het onderzoek naar nabestaanden tot en met de 2^e graad van bloed- en aanverwantschap:

- *(adoptie)ouders;*
- *(adoptie)kinderen.*
- *grootouders;*
- *kleinkinderen;*
- *broers en zussen.*

Aangezien hier geen schoonouders, stiefouders of behuwdkinderen benoemd worden, zal de gemeente ook geen gebruik maken om op deze personen te verhalen.